

PERMBLEDHJE JO TEKNIKE
I RAPORTIT TE VNMSE PARAPRAKE
PER AKTIVITETIN FABRIK PER PRODHIMIN E
VAJIT TE ULLIRIT
NGA PERSONI FIZIK NDRICIM KUQJA
NE FSHATIN KYCYK
NJESIA ADMINISTRATIVE TREGAN
BASHKIA ELBASAN

Porositi
Personi fizik
Ndricim Kuqja

Pergatiti
Studioja "ZENIT&CO" shpk
Ekspert Mjedisi Yzeir MIRAQA

TIRANE 2025

Permbajtja	faqe
a) Instalimi dhe aktivitetet e tij;	3
b) Lëndët e para dhe ato ndihmëse, substancat e tjera dhe energjia e përdorur ose e gjeneruar nga instalimi;	3
c) Burimet e shkarkimeve nga instalimi;	
d) Kushtet në vendndodhjen e instalimit dhe rastet e njohura historike të ndotjes;	
e) Natyra dhe sasia e shkarkimeve të pritshme nga instalimi në çdo vend/mjedis, si dhe identifikimi i efekteve të rëndësishme të shkarkimeve në mjedis;	
f) Teknologjia dhe teknika të tjera të propozuara për parandalimin e shkarkimeve ose, kur kjo nuk është e mundur, për pakësimin e shkarkimeve nga instalimi, veçanërisht duke zbatuar teknikat më të mira të disponueshme;	
g) Alternativën në lidhje me zgjedhjen e vendit të instalimit dhe teknologjinë e përdorur;	
h) Masat për parandalimin dhe rikuperimin e mbetjeve (nëse është e nevojshme);	
i) Masat për përdorimin eficient të energjisë;	
j) Masa të tjera të planifikuara në përputhje me parimet e përgjithshme që rregullojnë detyrimet themelore të operatorit, dmth: <ul style="list-style-type: none"> - janë marrë masat e nevojshme për të parandaluar aksidentet dhe për të kufizuar pasojat e tyre; - janë ndërmarrë masat e nevojshme, me ndërprerjet definitive të aktiviteteve, për të shmangur ndonjë rrezik të ndotjes dhe kthimin e vendit të operimit në gjendje të kënaqshme 	
k) Monitorimi i planifikuar i shkarkimeve nga instalimi	

a) Instalimi dhe aktivitetet e tij;

Instalimi në fjalë përbëhet nga një **fabrikë për prodhimin e vajit të ullirit**, që ndodhet në fshatin **Kyçyk**, Njësia Administrative **Tregan**, Bashkia **Elbasan**. Subjekti është **person fizik**, me objekt të veprimtarisë përpunimin e ullinjve dhe prodhimin e vajit të ullirit ekstra të virgjër për konsum njerëzor.

Fabrika operon gjatë **sezonit të vjeljes së ullirit** (zakonisht 3 muaj në vit – tetor, nëntor dhe dhjetor), me kapacitet përpunimi **deri në 3 ton ullinj/ditë**, ose rreth **270 ton në vit**.

Aktivitetet kryesore të instalimit përfshijnë:

1. **Pranimi dhe depozitimi i ullinjve të freskët** – ullinjtë sillen nga fermerë lokalë dhe ruhen përkohësisht në ambient të mbuluar.
2. **Larja dhe pastrimi i ullinjve** – heqja e papastërtive përmes larjes me ujë të rrjedhshëm.
3. **Grirja dhe përzierja (malaksimi)** – formimi i pastës së ullirit.
4. **Centrifugimi / ndarja mekanike** – ndarja e vajit nga uji dhe masa bimore.
5. **Mbledhja dhe ambalazhimi i vajit** – filtrimi, ruajtja në depozita inoksi dhe mbushja në ambalazhe për treg.
6. **Trajtimi i mbetjeve** – përfshin xherasin (pasta + bërthama) dhe ujërat e teknologjisë, që trajtohen sipas normave mjedisore.
7. **Pastrim i pajisjeve dhe ambienteve** – pas çdo turni pune, përmes ujit dhe detergjentëve të lehtë.

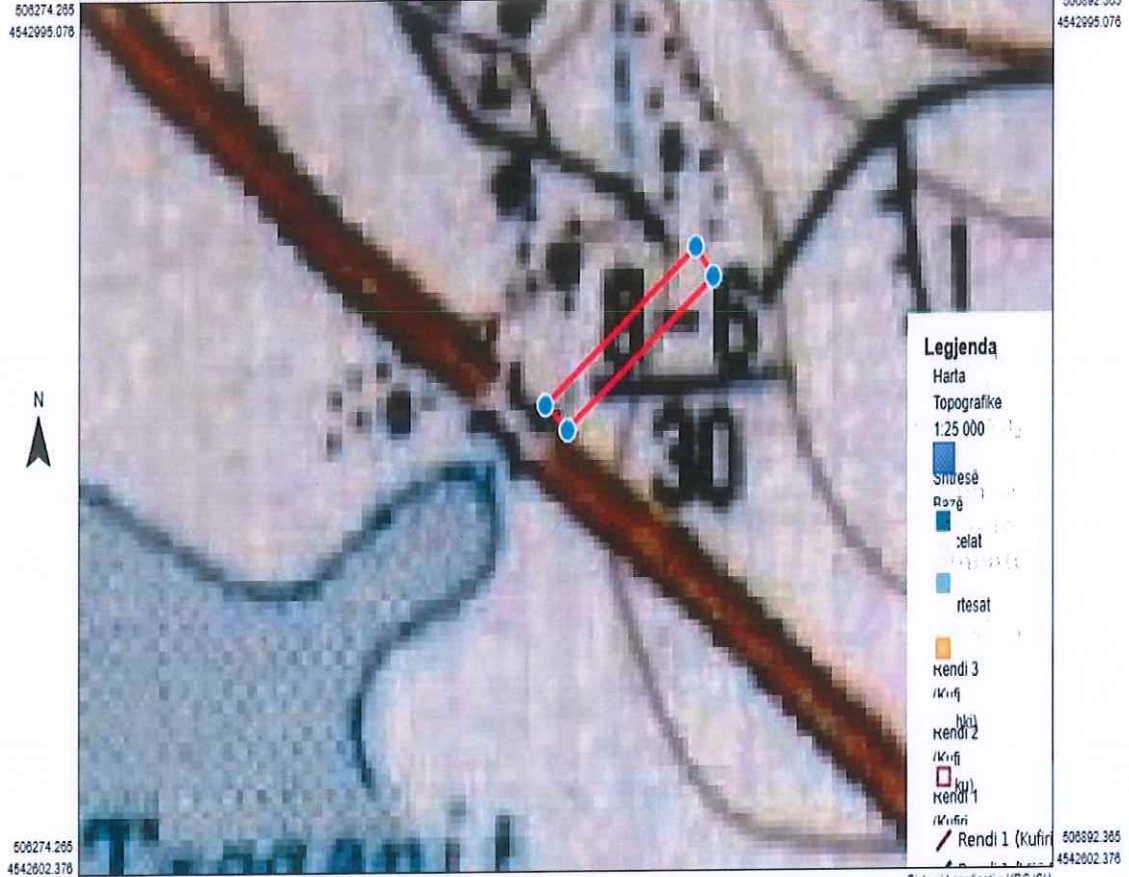
Instalimi është ndërtuar mbi një **truall me sipërfaqe 214 m²**, me ndërtesë të ndarë në zona funksionale:

- Zona e pranimi
- Zona e përpunimit
- Magazina e përkohshme për vajin
- Hapësira ndihmëse (depo teknike, tualet, kabinë elektrike)

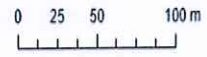
Instalimi është i **furnizuar me energji elektrike nga rrjeti, ujë nga ujësjellësi dhe rrugë hyrëse funksionale për automjete transporti.**

ARTA TOPOGRAFIKE SKEMATIKE ME POZICIONIN E FABRIKES SE VAJIT TE ULLIRI

506274.295 4542992.378 506892.365 4542995.076

<https://geoportal.asig.gov.al> ofron të dhena gjeohapësimore të ofruara nga autoritetet publike përgjegjëse. Përgjegjësia për saktësinë e të dhënave është e autoritetit publik që i ka krijuar ato.

Sistemi koordinativ: KRGJSH
Projektimi: KRGJSH

NR. PIKE	Kordinata ne Gaus Krygen		Kordinatat ne KRGJSH	
	X	Y	X	Y
1	4545338.807	4422604.998	4542801.526	506584.285
2	4543349.953	4422591.551	4542812.514	506570.712
3	4543419.127	4422687.480	4542382.777	506665.563
4	4543405.756	4422698.594	4542869.537	506677.101
	Siperfaqja	2000 m2		

b) Lëndët e para dhe ato ndihmëse, substancat e tjera dhe energjia e përdorur ose e gjeneruar nga instalimi;

1. Lëndët e para kryesore

- **Ullinj të freskët** – Janë lënda kryesore që përpunohen në fabrikë për përfitimin e vajit të ullirit.
  - **Origjina:** Fermerë të zonës dhe rrethinave.
  - **Sasia e përpunuar:** Deri në **270 ton/vit**.
  - **Sezonaliteti:** Gjatë muajve tetor–dhjetor.

2. Lëndët ndihmëse

- **Ujë** – Përdoret për larjen e ullinjve, pastrimin e pajisjeve dhe ambienteve teknologjike.
  - **Burimi:** Rrjeti i ujësjellësit.
  - **Konsumi vjetor:** ~800–1200 m³.
- **Detergjentë biodegradues** – Përdoren në larjen periodike të pajisjeve pas çdo cikli pune. Zgjidhen lëndë të lehta që nuk ndotin mjedisin.
  - **Përdorimi:** I kufizuar dhe i kontrolluar.

3. Substanca të tjera të mundshme

- **Vaj lubrifikues** – Përdoret për mirëmbajtjen e makinerive (centrifuga, pompa etj.), në sasi shumë të vogla.
  - **Trajtimi:** Ruhet si mbetje e rrezikshme dhe i dorëzohet kompanive të licencuara për asgjësim.
- **Karburant (nëse ka gjenerator)** – Në rast të ndërprerjeve të energjisë, përdoret naftë për gjeneratorin elektrik.

4. Energji e përdorur

- **Energji elektrike** – Përdoret për funksionimin e linjës teknologjike (centrifuga, pompat, ndriçimi, sistemet e kontrollit).
  - **Burimi:** Rrjeti elektrik publik.
  - **Konsumi vjetor i vlerësuar:** ~15,000 – 25,000 kWh.
- **Energji termike** – Nuk përdoret direkt në procesin teknologjik; mund të përdoret për ngrohjen e ambienteve në dimër, në mënyrë ndihmëse (me energji elektrike ose dru zjarri).

5. Energji e gjeneruar

- Instalimi **nuk gjeneron energji** për qëllime të prodhimit ose vetëfurnizimit.
- Nëse në të ardhmen vendosen **panele diellore fotovoltaike**, do të raportohen veçmas.

c) Burimet e shkarkimeve nga instalimi;

Fabrika e Prodhimit të Vajit të Ullirit – Tregan, Elbasan

1. Kontrolli i emetimeve të pluhurit dhe grimcave

- Përdorimi i ujit për lagështi në zonat ku ka pluhur (prerje, montim metalesh) për të reduktuar shpërndarjen e grimcave në ajër
- Montimi i mjeteve mbrojtëse për punonjësit (maska, syze)
- Kufizimi i qarkullimit në zonat e ndërtimit për të minimizuar shpërndarjen e pluhurit në ambientet përreth

2. Menaxhimi i lëngjeve dhe vajrave teknologjikë

- Përdorimi i kapaciteteve për mbledhjen dhe ruajtjen e vajrave dhe lëndëve të tjera për t'i rikuperuar ose për t'i trajtuar në mënyrë të sigurt
- Kontroll i rregullt për rrjedhje dhe shkyçje të pajisjeve hidraulike dhe motorëve gjatë instalimit
- Trajtim i ujërave të përdorur nëpër sisteme të veçanta për para-trajtimin e mbetjeve organike dhe vajrave

3. Menaxhimi i mbetjeve të ngurta dhe paketimeve

- Vendosja e kontejnerëve për mbeturinat e ndërtimit dhe paketimit në mënyrë të organizuar dhe të mbyllur
- Përgatitja e planit për riciklimin e materialeve të mundshme si metali, kartoni dhe plastika
- Pastrimi i rregullt i zonës së punës për të shmangur grumbullimin e mbetjeve që mund të ndikojnë në mjedis

4. Reduktimi i zhurmës dhe dridhjeve

- Kufizimi i punës me makineri të zhurmshme në oraret e caktuara për të minimizuar shqetësimin e zonës përreth
- Përdorimi i mjeteve dhe makinerive të mirëmbajtura dhe të izoluara për të reduktuar emetimet e zhurmës

5. Kontrolli i ambientit dhe monitorimi

- Vendosja e stacioneve të matjes së pluhurit dhe zhurmës në ambient për të monitoruar nivelin e shkarkimeve gjatë gjithë periudhës së instalimit
- Trajnim i punonjësve për respektimin e protokolleve mjedisore dhe përdorimin korrekt të mjeteve mbrojtëse
- Raportim i rregullt për shkeljet dhe ndërmarrja e masave korrigjuese në kohë

Gjatë funksionimit të fabrikës së prodhimit të vajit të ullirit, shkarkimet nga instalimi mund të klasifikohen në disa kategori kryesore:

Shkarkimet e ujërave të përdorur (ujërat e teknologjisë)

- **Ujërat e larjes së ullinjve dhe pajisjeve** që përmbajnë papastërti organike dhe pjesë bimore të vogla.
- **Ujërat pas centrifugimit**, të cilët përmbajnë ujë dhe mbetje të ndryshme bimore (xheras).

- Këto ujëra trajtohen në mënyrë të përshtatshme përpara shkarkimit në ambient, në përputhje me normat mjedisore.

Shkarkimet e mbetjeve të ngurta (solid waste)

- **Xherasi (pasta e mbetur pas nxjerrjes së vajit)** – përbëhet nga pjesë të ngurta të ullinjve dhe bërthama. Kjo mbetje trajtohet për përdorim si pleh organik ose lëndë djegëse në mënyrë të kontrolluar.
- **Ambalazhet e përdorura** – kthehen në qarkullim ose menaxhohen sipas rregullave për mbeturinat.

Shkarkimet e ajrit

- Emetime të mundshme minimale të aromave gjatë përpunimit, veçanërisht në periudhën e përpunimit intensiv të ullinjve.
- Nuk ka emetime të rëndësishme të gazrave të dëmshëm, pasi procesi është mekanik dhe jo kimik.

Zhurma dhe dridhjet

- Burim kryesor i zhurmës janë makineritë si centrifuga dhe pompat.
- Intensiteti i zhurmës mbahet brenda limiteve të lejuara me masa zbutëse si izolimi i ambienteve dhe përdorimi i pajisjeve të mirëmbajtura.

Përmbledhje:

Shkarkimet kryesore janë **ujërat e përdorur dhe mbetjet e xherasit**, të cilat trajtohen dhe menaxhohen në mënyrë të përgjegjshme për të minimizuar ndikimin mjedisor. Shkarkimet e tjera janë minimale dhe monitorohen rregullisht.

d) Kushtet në vendndodhjen e instalimit dhe rastet e njohura historike të ndotjes;

1.1. Pozicioni gjeografik i fshatit Kycyk Fshati Kycyk ndodhet në Njësin Administrative Tregan, në territorin e Bashkisë Elbasan, pjesë e Qarkut Elbasan, në Shqipërinë qendrore. Ai është i pozicionuar në një zonë kodrinore-fushore, me një lartësi mesatare mbi nivelin e detit rreth **250–300 metra**. Zona është lehtësisht e aksesueshme përmes rrugëve rurale që lidhen me rrugët kryesore të qytetit të Elbasanit. Territori përreth karakterizohet nga përdorim kryesisht **bujqësor**, me sipërfaqe të konsiderueshme toke të punueshme dhe praninë e disa ndërtimeve banimi dhe ekonomike. Vendndodhja e fshatit nuk bën pjesë në zona të mbrojtura mjedisore apo ekologjike dhe nuk ka rrezik nga fenomene natyrore si përmytje apo rrëshqitje të tokës në kushte normale klimatike. Kjo e bën zonën të përshtatshme për zhvillim të qëndrueshëm rural dhe aktivitete agro-industriale si përpunimi i produkteve bujqësore.

1.2. Klimatologia

Fshati **Tregan**, pjesë e Njësisë Administrative Tregan në **Bashkinë Elbasan**, karakterizohet nga një **klimë mesdhetare e butë dhe e lagësht**, e tipike për Shqipërinë qendrore.

- **Temperatura** mesatare vjetore lëviz rreth **14–16°C**, me vlera më të larta gjatë verës (deri në 35°C në muajt korrik–gusht) dhe më të ulëta gjatë dimrit (me temperatura minimale që mund të zbresin deri në -2°C).
- **Reshjet** janë të shpërndara kryesisht në sezonin e ftohtë (tetor–prill), me një mesatare vjetore prej **700–900 mm**. Gjatë verës, periudhat me reshje janë të rralla, gjë që favorizon proceset e tharjes dhe përpunimit të produkteve bujqësore.
- **Lagështia relative** është mesatarisht e lartë në muajt me reshje dhe më e ulët gjatë verës.
- **Erërat** janë zakonisht të lehta deri mesatare, kryesisht nga drejtimet veriperëndimore dhe juglindore, pa ndikim të theksuar në aktivitetet industriale ose bujqësore.

Këto kushte klimatike janë **shumë të favorshme për kultivimin e ullirit dhe përpunimin e tij**, duke ndikuar pozitivisht në cilësinë e vajit dhe në qëndrueshmërinë e aktiviteteve përpunuese në zonë.

1.2 Hidrografia e zonës

Zona nuk përshkohet nga lumenj ose përroje të mëdha. Rrjedhat ujore janë të pakta dhe sezonale, karakteristike për terrenin kodrinoro-fushor të rajonit. Furnizimi me ujë për aktivitetin është parashikuar përmes rrjetit të ujësjellësit me të cilin subjekti ka kontratë. Uji do të përdoret për pastrim dhe procesin teknologjik në sasi të kufizuar, pa krijuar mbetje të ndotura.

1.3. Flora dhe fauna përreth

Zona përreth ka një bimësi të zakonshme për Shqipërinë qendrore: toka të mbjella me ullinj, pemë frutore dhe bimësi spontane barishtore. Nuk ka specie të rralla ose të mbrojtura në këtë zonë. Fauna përreth përbëhet nga gjitarë të vegjël, zogj dhe insekte, pa ndonjë vlerë të veçantë ekologjike. Nuk ka zona të mbrojtura apo habitate të ndjeshme ekologjike në afërsi.

1.4. Gjendja mjedisore ekzistuese

Zona ku do të ndërtohet fabrika është e klasifikuar si **zonë multifunkionale** dhe aktualisht përdoret për aktivitete bujqësore ose është tokë truall. Mjedisi përreth është i paprekur nga ndotjet industriale dhe ajri, toka dhe uji konsiderohen në gjendje të mirë. Nuk ka evidencë të ndotjeve historike apo të ndonjë aktiviteti të dëmshëm në vend.

2. Përshkrimi i aktivitetit të projektuar

Aktiviteti përfshin **përpunimin e ullinjve për prodhimin e vajit të ullirit me kapacitet 3 ton/ditë ose 270 ton në një sezon prej 3 muajsh**. Procesi përfshin: pastrimin e ullirit, shtypjen, ndarjen e vajit dhe grumbullimin e nënprodukteve (uji i zejtë dhe masa e thatë). Fabrika është e pajisur me teknologji bashkëkohore, me efikasitet të lartë dhe konsum të ulët energjie.

3. Burimet e shkarkimeve gjatë funksionimit

- **Uji teknologjik** (uji i zejtë), që do të grumbullohet dhe trajtohet përpara dorëzimit në rrjet ose përdorimit bujqësor.
- **Masa e thatë (shtypje)** që mund të ripërdoret si pleh organik ose për prodhim briketash.
- **Zhurma** nga makineritë gjatë orarit të punës, por në kufij të lejuar.
- **Emetime të mundshme të erës**, të kufizuara dhe të kontrollueshme.
- **Mbetje urbane** nga personeli dhe paketimi

4. Masat teknike për mbrojtjen e mjedisit

- Grumbullimi dhe depozitimi i mbetjeve organike në kontenerë të posaçëm.
- Vendosja e një sistemi për trajtimin paraprak të ujërave teknologjike.
- Ndërmarrja e matjeve periodike të nivelit të zhurmës.
- Pastrimi i përhershëm i ambienteve të punës dhe kontrolli i aromave.
- Pajisja e punonjësve me veshje mbrojtëse dhe respektimi i kushteve të higjienës.
- Mosderdhja e asnjë lënde ndotëse në tokë apo ujë.

5. Vlerësimi paraprak i ndikimit në mjedis

Bazuar në karakterin e aktivitetit dhe masat e parashikuara, ndikimi në mjedis konsiderohet **minimal dhe i kontrollueshëm**. Aktiviteti nuk cenon komponentët kryesorë të mjedisit (ajër, ujë, tokë) dhe nuk ndikon në shëndetin e komunitetit lokal, për shkak të distancës së siguruar nga banesat më të afërta (rreth 140 m).

6. Masat për monitorim dhe mbikëqyrje

- Kontroll periodik i shkarkimeve të ujit teknologjik.
- Mbajtja e evidencave për menaxhimin e mbetjeve.
- Monitorim i nivelit të zhurmës gjatë sezonit të prodhimit.
- Mbikëqyrje e zbatimit të masave të mbrojtjes mjedisore dhe raportim vjetor në institucionet përkatëse.
- Mbajtja e një ditari teknik për kontrollin e pajisjeve dhe sistemit të pastrimit.

e) Natyra dhe sasi të shkarkimeve të pritshme nga instalimi në çdo vend/mjedis, si dhe identifikimi i efekteve të rëndësishme të shkarkimeve në mjedis;

Përshkrimi i aktivitetit të projektuar

Aktiviteti përfshin përpunimin e ullinjve për prodhimin e vajit të ullirit me kapacitet 3 ton/ditë ose 270 ton në një sezon prej 3 muajsh. Procesi përfshin: pastrimin e ullirit, shtypjen, ndarjen e vajit dhe grumbullimin e nënprodukteve (uji i zejtë dhe masa e thatë). Fabrika është e pajisur me teknologji bashkëkohore, me efikasitet të lartë dhe konsum të ulët energjie.

Burimet e shkarkimeve gjatë funksionimit

- **Uji teknologjik** (uji i zejtë), që do të grumbullohet dhe trajtohet përpara dorëzimit në rrjet ose përdorimit bujqësor.
- **Masa e thatë (shtypje)** që mund të ripërdoret si pleh organik ose për prodhim briketash.
- **Zhurma** nga makineritë gjatë orarit të punës, por në kufij të lejuar.
- **Emetime të mundshme të erës**, të kufizuara dhe të kontrollueshme.
- **Mbetje urbane** nga personeli dhe paketimi.

Masat tenike për mbrojtjen e mjedisit

- Grumbullimi dhe depozitimi i mbetjeve organike në kontenerë të posaçëm.
- Vendosja e një sistemi për trajtimin paraprak të ujërave teknologjike.
- Ndërmarrja e matjeve periodike të nivelit të zhurmës.
- Pastrimi i përhershëm i ambienteve të punës dhe kontrolli i aromave.
- Pajisja e punonjësve me veshje mbrojtëse dhe respektimi i kushteve të higjienës.
- Mosderdhja e asnjë lënde ndotëse në tokë apo ujë

Vlerësimi paraprak i ndikimit në mjedis

Bazuar në karakterin e aktivitetit dhe masat e parashikuara, ndikimi në mjedis konsiderohet **minimal dhe i kontrollueshëm**. Aktiviteti nuk cenon komponentët kryesorë të mjedisit (ajër, ujë, tokë) dhe nuk ndikon në shëndetin e komunitetit lokal, për shkak të distancës së siguruar nga banesat më të afërta (rreth 140 m).

Masat për monitorim dhe mbikëqyrje

- Kontroll periodik i shkarkimeve të ujit teknologjik.
- Mbajtja e evidencave për menaxhimin e mbetjeve.
- Monitorim i nivelit të zhurmës gjatë sezonit të prodhimit.
- Mbikëqyrje e zbatimit të masave të mbrojtjes mjedisore dhe raportim vjetor në institucionet përkatëse.
- Mbajtja e një ditari teknik për kontrollin e pajisjeve dhe sistemit të pastrimit.

f) Teknologjia dhe teknika të tjera të propozuara për parandalimin e shkarkimeve ose, kur kjo nuk është e mundur, për pakësimin e shkarkimeve nga instalimi, veçanërisht duke zbatuar teknikat më të mira të disponueshme;

Fabrika e vajit të ullirit në fshatin Kyçyk do të përdorë teknologji moderne dhe teknika bashkëkohore për të reduktuar në minimum ndikimin në mjedis. Teknologjitë dhe masat e parashikuara për përputhshmëri me BAT janë:

1. Teknologjia e përpunimit me dy faza (dyfazore)

- Procesi i ekstraktimit me dy faza (pa përdorim uji gjatë ndarjes së vajit) është më pak ndotës sesa teknologjia tradicionale trefazore.
- UI nevojën për ujë teknologjik dhe rrjedhimisht edhe sasinë e ujërave të ndotura.
- Masa e thatë (mbetje organike) është më kompakte dhe më e lehtë për t'u menaxhuar.

2. Pajisje me efikasitet të lartë energjetik

- Do të përdoren motorë me efikasitet të klasës së lartë (IE3) dhe ndarës me konsum të ulët energjie.
- Kjo redukton jo vetëm ndotjen akustike dhe termike, por edhe konsumin total të burimeve.

3. Parandalimi i ndotjes së ujërave

- Ujërat e ndotura nga pastrimi do të grumbullohen në rezervuarë të mbyllur.
- Do të kryhet sedimentim natyral dhe më pas ujërat do të trajtohen për përdorim të dytë ose largim në përputhje me ligjin.

4. Menaxhim i mbetjeve organike me qëllim ripërdorimi

- Masa e mbetur nga përpunimi i ullirit do të përpunohet për përdorim si pleh organik në bujqësi, në bashkëpunim me fermerët lokalë.

5. Ventilim dhe kontroll i aromave

- Sistemi i ventilimit natyror dhe pastrim ditor i ambienteve teknologjike për të parandaluar përhapjen e aromave të pakëndshme.
- Përdorimi i zgjidhjeve higjienike dhe dezinfektuesve miqësorë me mjedisin.

6. Parandalimi i ndotjes së tokës dhe ajrit

- Të gjitha mbetjet dhe lëndët teknologjike do të ruhen në kontejnerë të mbyllur, të vendosur në platforma të papërshkueshme nga uji.
- Pluhurat dhe grimcat do të kontrollohen përmes pastrimit të vazhdueshëm dhe kufizimit të qarkullimit të mjeteve në ambient.

Teknikat më të mira t disponueshme (BAT):

Për prodhimin e vajit të ullirit rekomandohen teknikat që minimizojnë përdorimin e ujit dhe energjisë, trajtimin biologjik të ujërave të ndotura, riciklimin e mbetjeve organike dhe përdorimin e pajisjeve me efikasitet të lartë dhe ndikim minimal mjedisor.

Pasqyrë e përparësive dhe kostove të implementimit të teknologjive për menaxhimin e shkarkimeve

Teknologjia / Teknikat	Përparësitë	Kostot e Implementimit
Sistemi i trajtimit të ujërave industrialë	Reduktim i ndotjes së ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore; përputhje me rregulloret mjedisore	Investim fillestar i konsiderueshëm për ndërtimin dhe pajisjet; shpenzime operimi për trajtimin e ujërave
Reciklimi i ujit	Ul konsumin total të ujit; kursen burimet ujore natyrore	Kosto për sistemet e reciklimit dhe mirëmbajtje
Përpunimi i xherasit (pleh organik/lëndë djegëse)	Zvogëlon sasinë e mbetjeve; krijon mundësi për përdorim ekonomik të mbetjeve	Investim në pajisje për trajtimin dhe transportin e mbetjeve
Riciklimi i ambalazheve	Reduktim i mbetjeve të ngurta dhe ndotjes së tokës	Kosto për organizimin e sistemit të riciklimit dhe logjistikës
Sistemet e ventilimit dhe filtrimit	Minimizon aromat e pakëndshme; përmirëson cilësinë e ajrit në ambient	Investim në pajisje filtrimi dhe shpenzime për mirëmbajtjen e tyre
Izolimi akustik dhe pajisjet moderne	Redukton ndjeshëm nivelin e zhurmës; përmirëson kushtet e punës dhe ambientin përreth	Kosto për materiale izolimi dhe blerjen e pajisjeve me nivel zhurme të ulët

Vlerësim i përgjithshëm:

Implementimi i këtyre teknologjive siguron përfitime të rëndësishme mjedisore dhe sociale duke reduktuar ndotjen dhe shqetësimet për komunitetin lokal, me një kosto fillestare të investimit dhe shpenzimeve operative që mund të balancohet nga përfitimet afatgjata, si përmirësimi i reputacionit të fabrikës dhe përputhshmëria me ligjet mjedisore.

g) Alternativën në lidhje me zgjedhjen e vendit të instalimit dhe teknologjinë e përdorur;

1. Alternativa për vendin e instalimit

- **Vendndodhja aktuale (fshati Kyçyk, Njësia Administrative Tregan, Bashkia Elbasan):**
Zona është e përshtatshme për këtë aktivitet për shkak të afërsisë me burimet kryesore të lëndës së parë (kultivimi i ullinjve), infrastruktures së mirë (rrugë, energji, ujë) dhe mungesës së zonave të mbrojtura natyrore ose ndotjes historike. Kjo redukton nevojën për transport të gjatë dhe ndihmon në minimizimin e ndikimit mjedisor dhe ekonomik.
- **Alternativa e vendndodhjes së largët:**
Zgjedhja e një vendi tjetër me infrastrukturë më të zhvilluar industriale mund të kishte avantazhe në termat e aksesit në treg dhe shërbime, por do të rrisë kostot e transportit dhe

ndikimin mjedisor nga lëndës së parë. Gjithashtu, mund të shfaqen konflikte me komunitetet urbane dhe nevoja për trajtim më të rreptë të ndotjes.

2. Alternativa për teknologjinë e përdorur

- **Teknologjia e propozuar aktualisht:**
Përdorimi i teknologjisë moderne për nxjerrjen e vajit të ullirit, e cila përfshin metoda mekanike dhe sistem trajtimi efikas të ujërave dhe mbetjeve, minimizon ndikimet mjedisore dhe siguron cilësi të lartë produkti. Kjo teknologji është e përshtatshme për kapacitetin e fabrikës (270 ton ullinj në vit).
- **Alternativa teknologjike më të thjeshta (tradicionale):**
Përdorimi i teknologjive më të vjetra dhe manuale do të ishte më e lirë në investim fillestar, por do të shkaktonte shkarkime më të mëdha të ujërave të ndotura dhe mbetjeve, si dhe më shumë zhurmë dhe emetime në ajër, duke rritur ndikimin negativ mjedisor dhe kërkesat për trajtim të ndërlikuar.
- **Alternativa teknologjike më të avancuara:**
Investimi në teknologji me efikasitet më të lartë energjetik dhe trajtim më të avancuar të mbetjeve (p.sh., riciklim më i plotë i ujërave, përdorim i integruar i mbetjeve si burim energjie) do të zvogëlonte më tej ndikimin mjedisor dhe do të përmirësonte qëndrueshmërinë, por me kosto investimi dhe operimi më të larta.

Analizë Krahasuese e Alternativave të Vendit të Instalimit dhe Teknologjisë

Kriteri	Vendndodhja Aktualë (Kyçyk)	Vendndodhje Alternative	Teknologjia Aktualë (Moderne)	Teknologjia Tradicionale	Teknologjia Avancuar
Afërsia me burimin e lëndës së parë	Shumë e afërt, ul koston dhe ndotjen e transportit	Më larg, rrit koston dhe ndikimin nga transporti	Efikas përdorim lëndësh të para dhe energjie	Përdorim më i madh i energjisë dhe lëndëve të para	Maksimum efikasitet në përdorimin e burimeve
Infrastruktura	E mirë, rrugë, energji, ujë të siguruar	Mund të jetë më mirë ose më keq, varion sipas vendit	Pajisje moderne, mirëmbajtje më e thjeshtë	Pajisje më të vjetra, më shumë nevojë për mirëmbajtje	Pajisje shumë efikase, por me kosto të lartë mirëmbajtjeje
Ndikimi mjedisor	Minimal, zona rurale, pa zona të mbrojtura	Mund të jetë më i lartë, varion sipas zonës	Kontroll i mirë i shkarkimeve ujore dhe ajrore	Shkarkime më të mëdha ujore dhe ajrore	Ndikim minimal, teknologji për riciklim dhe kursim
Kosto fillestare	Mesatare	Mund të jetë më i lartë për infrastrukturë	Mesatare për teknologji moderne	Më i ulët, por me kosto të larta afatgjata	I lartë për investim fillestar

Kosto operative	E menaxhueshme	Varion në varësi të vendit	E moderuar, kursim energjie dhe ujë	E lartë për shkak të efikasitetit të ulët	E ulët në afat të gjatë për shkak të efikasitetit
Qëndrueshmëria dhe përputhshmëria ligjore	E garantuar me masat e propozuara	Rrezik më i lartë për probleme ligjore	Përputhje me standardet mjedisore dhe kërkesat ligjore	Rrezik më i madh i mos përputhshmërisë	Më e mira në aspektin e qëndrueshmërisë
Ndikimi social (komuniteti)	Minimal, banesa në distancë të sigurtë	Mund të jetë më problematik për banorët	Uj zhurmën dhe ndotjen; përmirëson imazhin	Mund të shkaktojë ankesa për ndotje	Minimalizon shqetësimet dhe rrit mbështetjen lokale

Përmbledhje:

- **Vendndodhja aktuale në Kyçyk** është optimale për sa i përket aksesit, ndikimit minimal mjedisor dhe kostove të menaxhueshme.
  - **Vendndodhjet alternative** mund të kenë avantazhe infrastrukturore, por rrisin koston dhe ndikimet negative të transportit dhe potencialisht të mjedisit.
  - **Teknologjia moderne** e propozuar ofron balancim të mirë mes kosto-ve, efikasitetit dhe ndikimit mjedisor.
  - **Teknologjitë tradicionale** janë më të lira fillimisht, por shkaktojnë më shumë ndotje dhe kosto operative më të larta.
  - **Teknologjitë shumë të avancuara** sigurojnë përfitime maksimale mjedisore dhe efikasitet, por kërkojnë investime të mëdha fillestare.
- **Afërsia me burimin e lëndës së parë**
  - **Infrastruktura**
  - **Ndikimi mjedisor**
  - **Kosto fillestare** (vlerë më e mirë = kosto më e ulët)
  - **Kosto operative** (vlerë më e mirë = kosto më e ulët)
  - **Qëndrueshmëria dhe përputhshmëria ligjore**
  - **Ndikimi social (komuniteti)**

Në bazë të këtij grafiku, shihni se vendndodhja aktuale dhe teknologjia moderne ofrojnë një ekuilibër më të mirë ndërsa teknologjitë tradicionale dhe vendndodhjet alternative kanë pikat e tyre të dobëta.

h) Masat për parandalimin dhe rikuperimin e mbetjeve (nëse është e nevojshme);

1. Parandalimi i Mbetjeve

- **Optimizimi i procesit prodhues:** Përdorimi i teknologjive dhe metodave efikase për ekstraktimin e vajit, që minimizojnë mbetjet.
- **Trajtimi i lëndëve të papërfunduara:** Kthimi i mbetjeve të forta të ullinjve (si pjesa e mbetur e frutave) në produkte të tjera si plehra organike ose ushqim për kafshë.
- **Kontroll i rregullt i pajisjeve:** Mirëmbajtja dhe monitorimi i pajisjeve për të parandaluar rrjedhjet dhe humbjet gjatë prodhimit.
- **Përdorimi i materialeve të riciklueshme:** Paketim dhe material ndihmës që mund të riciklohen për të reduktuar mbetjet plastike.

2. Menaxhimi dhe Trajtimi i Mbetjeve

- **Mbetjet organike (pelte ulliri, lëngje mbeturina):**
  - Trajtim në impiante për përpunimin biologjik (kompostim ose fermentim) për prodhimin e biogazit ose përdorim si pleh organik.
  - Parandalimi i hedhjes së drejtpërdrejtë në tokë ose ujëra për të shmangur ndotjen.
- **Mbetjet ujore (ujërat e përdorur):**
  - Trajtim në sistemet e filtrimit dhe pastrimit para shkarkimit.
  - Monitorim i rregullt i cilësisë së ujit të shkarkuar.
- **Mbetjet solide jo organike (paketime, pjesë mekanike të prishura):**
  - Grumbullim i veçantë dhe dorëzim në qendra riciklimi ose menaxhimi të autorizuar.
- **Mbetjet e rrezikshme (nëse ka, si vajra të përdorur, kimikate):**
  - Ruajtje e sigurt në vendet e përcaktuara dhe dorëzim te operatorë të licencuar për trajtim dhe asgjësim.

3. Rikuperimi dhe Ripërdorimi

- **Përdorimi i mbetjeve organike për prodhimin e biogazit** në impiante të posaçme, si burim energjie.
- **Përpunimi i mbetjeve solide në pleh organik** për përdorim në bujqësi.
- **Riciklimi i materialeve ambalazhues dhe metaleve** për të reduktuar sasinë e mbetjeve që shkojnë në landfill.

4. Edukimi dhe Trajnimi

- Trajnimi i stafit për menaxhimin e saktë të mbetjeve dhe rëndësinë e zbatimit të masave mjedisore.
- Ndërgjegjësimi për riciklimin dhe reduktimin e mbetjeve në të gjitha nivelet e fabrikës.

Në përgjithësi, masat synojnë të minimizojnë prodhimin e mbetjeve, të sigurojnë trajtimin e duhur dhe të mbrojnë mjedisin nga ndotja gjatë gjithë ciklit të jetës së fabrikës.

Një tabelë e thjeshtë që përmbledh llojet kryesore të mbetjeve nga fabrika e vajit të ullirit dhe masat për minimizimin e tyre:

Lloji i Mbetjes	Përshkrimi	Masa për Minimim dhe Menaxhim
Mbetje organike	Pelte ulliri, mbetje nga frutat e ullirit	- Trajtim për kompostim ose prodhim biogazi - Përdorim si pleh organik
Ujërat e përdorur (ujërat e zeza)	Ujë pas trajtimit në procesin e pastrimit	- Sisteme filtrimi dhe pastrimi - Monitorim i rregullt i cilësisë së ujit
Mbetje solide jo organike	Paketim plastik, pjesë mekanike të prishura	- Grumbullim i veçantë - Dorëzim në qendra riciklimi ose menaxhimi
Mbetje të rrezikshme	Vajra të përdorur, kimikate	- Ruajtje e sigurt - Dorëzim te operatorë të licencuar për trajtim
Emisione në ajër	Avuj ose grimca nga procesi	- Filtra dhe sisteme pastrimi të avujve - Monitorim i vazhdueshëm

Në funksion të minimizimit të ndikimit negativ në mjedis dhe shfrytëzimit efikas të burimeve, në fabrikën e prodhimit të vajit të ullirit do të zbatohet një plan i detajuar për menaxhimin, parandalimin dhe rikuperimin e mbetjeve:

1. Parandalimi i prodhimit të mbetjeve:

- Optimizimi i proceseve teknologjike për të minimizuar sasinë e mbetjeve organike dhe ujërave të zeza teknologjike.
- Përdorimi i teknologjisë dyfazore që redukton përdorimin e ujit dhe prodhimin e mbetjeve.

2. Mbledhja dhe ruajtja e mbetjeve:

- Mbjajtja e mbetjeve organike (masa e thatë) në depozita të mbyllura dhe të përshtatshme, të sigurta nga lagështia dhe depërtimi i ujit.
- Mbledhja e ujërave të zeza në rezervuarë të mbyllur për trajtim të mëtejshëm.

3. Rikuperimi dhe shfrytëzimi i mbetjeve:

- Masa e thatë organike do të përpunohet dhe përdoret si pleh organik në bujqësi, duke bashkëpunuar me fermerët lokalë për përdorim të qëndrueshëm dhe miqësor me mjedisin.
- Ujërat e trajtuara pas sedimentimit mund të përdoren për ujitje ose për qëllime teknike, duke reduktuar konsumin e ujit të pijshëm.

4. Trajtimi dhe largimi i mbetjeve të tjera:

- Në rast të prodhimit të mbetjeve të tjera (ambalazhe, materiale të konsumit), do të zbatohen masat e riciklimin dhe menaxhimit sipas legjislacionit mjedisor në fuqi.
- Bashkëpunim me shërbimet lokale për mbledhjen dhe trajtimin e mbetjeve të ngurta.

5. Kontrolli dhe monitorimi:

- Realizimi i kontrolleve periodike për gjendjen e depozitave të mbetjeve dhe rezervuarëve të ujërave.

- o Sigurimi i respektimit të standardeve mjedisore për mbrojtjen e ujërave dhe tokës nga ndotja.

Kodi EWC	Përshkrimi i mbetjeve	Kategoria	Shembuj të mundshëm në fabrikë
02 01 02	Mbetje nga prodhimi i vajrave bimore	Mbetje organike	Masa e thatë (pomace) nga prodhimi i vajit
02 02 01	Ujërat e ndotura nga prodhimi i vajrave bimore	Ujëra të ndotura	Ujëra të zeza teknologjike nga pastrimi
15 01 02	Ambalazhe plastike	Mbetje të ngurta	Qese, kontenierë plastike për lëndë të ndryshme
15 01 05	Ambalazhe prej kartoni dhe letre	Mbetje të ngurta	Kutia kartoni e paketimit të produktit
20 01 25	Vajra dhe yndyra e përdorur	Mbetje e rrezikshme	Vaj i përdorur nga makineritë
20 01 27	Vajra dhe yndyra të papërdorura	Mbetje jo të rrezikshme	Vaj i papërdorur i mbetur nga procesi
20 01 28	Vajra të papërdorura, të ndotura me substanca të rrezikshme	Mbetje e rrezikshme	Vaj i ndotur me substanca kimike
20 01 99	Mbetje të tjera nga proceset prodhuese	Mbetje të ngurta	Mbështjellje, mbetje të vogla teknologjike

Më poshtë ke një katalog të përgjithshëm të mbetjeve sipas **Vendimit nr. 402/2021** të Ministrisë së Turizmit dhe Mjedisit të Shqipërisë, i cili përcakton klasifikimin dhe kodifikimin e mbetjeve në bazë të Kodit Evropian të Mbetjeve (EWC - European Waste Catalogue). **Katalogu i Mbetjeve për Fabrikën e Prodhimit të Vajit të Ullirit (sipas Vendimit 402/2021)**

i) Masat për përdorimin eficient të energjisë;

Për të siguruar një përdorim sa më racional dhe efikas të energjisë gjatë funksionimit të fabrikës së vajit të ullirit, do të zbatohet një paketë masash që synojnë reduktimin e konsumit të energjisë dhe minimizimin e ndikimit mjedisor:

1. Përdorimi i pajisjeve me efikasitet të lartë energjetik:

- **Motorë elektrikë dhe makineri me certifikim IE3 ose më të mirë:**

Të gjithë motorët elektrikë dhe pajisjet mekanike në fabrikë do të jenë me efikasitet të klasit IE3 (High Efficiency) ose më të avancuar, për të siguruar konsumin minimal të energjisë dhe reduktuar humbjet gjatë funksionimit.

- **Pajisje moderne për nxjerrjen dhe filtrimin e vajit:**

Do të përdoren teknologji të fundit që konsumojnë energji më pak se pajisjet tradicionale, duke përfshirë sistemet për nxjerrjen, centrifugimin dhe filtrimin e vajit, të cilat janë optimizuar për efikasitet maksimal energjetik.

2. Automatizimi dhe kontrolli i proceseve:

Sisteme automatike të monitorimit dhe kontrollit të proceseve:

Fabrika do të pajiset me sisteme inteligjente që monitorojnë dhe kontrollojnë në kohë reale funksionimin e makinave dhe proceseve teknologjike. Këto sisteme do të optimizojnë përdorimin e energjisë duke aktivizuar pajisjet vetëm kur është e nevojshme, duke parandaluar humbjet e energjisë dhe funksionimin e panevojshëm të pajisjeve.

3. Përdorimi i ndriçimit efikas:

• Instalim i llambave LED:

Në të gjitha hapësirat e punës do të përdoren llamba LED me konsum të ulët energjie, të cilat sigurojnë ndriçim të mjaftueshëm dhe janë shumë më efikase se llambat tradicionale.

• Përdorimi i sensorëve të lëvizjes:

Në ambientet ku përdorimi i ndriçimit nuk është i vazhdueshëm (si korridoret, magazinat, tualetet), do të instalohen sensorë lëvizjeje që aktivizojnë ndriçimin vetëm kur ka prezencë, duke edukuar konsumin e energjisë në mënyrë të ndjeshme.

4. Mirëmbajtja periodike e pajisjeve:

Plan i rregullt mirëmbajtjeje dhe pastrimi:

Do të zbatohet një plan i detajuar dhe i rregullt për mirëmbajtjen preventive dhe pastrimin e makinerive dhe pajisjeve teknologjike, me qëllim sigurimin e funksionimit optimal të tyre dhe reduktimin e konsumit të panevojshëm të energjisë për shkak të amortizimit apo defekteve të mundshme.

5. Përdorimi i burimeve alternative të energjisë (opsionale):

Integrimi i paneleve diellore:

Në rast se kushtet teknike dhe ekonomike e lejojnë, do të studiohet dhe mund të implementohet përdorimi i paneleve fotovoltaike për prodhimin e energjisë elektrike. Kjo do të shërbejë për furnizimin me energji të qëndrueshme dhe të pastër për ndriçimin dhe pajisjet ndihmëse në fabrikë, duke ulur konsumin e energjisë nga rrjeti elektrik dhe ndikimin mjedisor.

6. Ndërgjegjësimi dhe trajnimi i stafit:

Trajnime për përdorimin efikas të energjisë:

Do të organizohen sesione periodike trajnimi për stafin mbi rëndësinë e përdorimit të energjisë në mënyrë efikase dhe praktikatat më të mira që duhet ndjekur për kursim energjie në punë.

Promovimi i kulturës së qëndrueshmërisë:

Punonjësit do të nxisin ndërgjegjësimin për ndikimin mjedisor të përdorimit të energjisë dhe rolin e tyre në uljen e konsumit dhe përmirësimin e performancës energjetike të fabrikës.

Udhëzime dhe politika të brendshme:

Do të hartohen dhe shpërndahen manuale dhe politika të brendshme për praktikatat e kursimit të energjisë, të cilat do të jenë të aksesueshme për gjithë stafin.

Plani i Veprimit për Përdorimin Efikas të Energjisë

Hapi	Veprimet	Përgjegjësi	Afati kohor	Burimet/Investimi
1. Vlerësimi i pajisjeve aktuale	Auditimi i konsumit të energjisë në të gjitha makineritë dhe pajisjet e fabrikës	Inxhinieri i mirëmbajtjes	1 muaj	Burime interne
2. Zëvendësimi i pajisjeve joefikase	Ndërrimi i motorëve dhe pajisjeve me konsum të lartë me alternativa më efikase energjetike	Menaxheri teknik	3 muaj	Investim për pajisje
3. Automatizimi i proceseve	Instalimi i sensorëve dhe sistemeve për kontroll automatik të energjisë	Ekipi teknik	4 muaj	Investim në teknologji
4. Trajnimi i stafit	Organizimi i kurseve për përdorimin dhe menaxhimin efikas të energjisë	Menaxheri i burimeve njerëzore	1 muaj	Burime njerëzore
5. Instalimi i ndriçimit LED	Zëvendësimi i ndriçimit tradicional me llamba LED	Ekipi elektrik	2 muaj	Investim për llamba
6. Monitorimi i konsumit	Vendosja e matësve për ndjekjen e konsumit të energjisë dhe raportim periodik	Ekipi teknik	1 muaj	Investim në pajisje monitorimi
7. Përdorimi i energjisë së rinovueshme	Studimi dhe instalimi i paneleve fotovoltaike ose burimeve të tjera alternative	Menaxhmenti	6-12 muaj	Investim i konsiderueshëm
8. Mirëmbajtja periodike	Planifikimi i mirëmbajtjes së rregullt të pajisjeve për ruajtjen e efikasitetit	Ekipi i mirëmbajtjes	Vazhdimisht	Burime interne

j) Masa të tjera të planifikuara në përputhje me parimet e përgjithshme që rregullojnë detyrimet themelore të operatorit, dmth:

Masa të Tjera të Planifikuara për Operatorin

1. Zbatimi i Ligjit dhe Rregulloreve Mjedisore

- **Përputhshmëria me legjislacionin kombëtar dhe ndërkombëtar:**

Fabrika e prodhimit të vajit të ullirit në Tregan do të operojë në përputhje të plotë me ligjet dhe rregulloret mjedisore në fuqi në Republikën e Shqipërisë, përfshirë ligjin për mbrojtjen e mjedisit, menaxhimin e mbetjeve, kontrollin e ndotjes së ajrit dhe ujit, si dhe standardet për sigurinë dhe shëndetin në punë.

- **Marrja e lejeve dhe autorizimeve përkatëse:**

Para fillimit të funksionimit, subjekti do të sigurojë të gjitha lejet mjedisore dhe autorizimet e nevojshme nga institucionet përkatëse, si dhe do të respektojë kushtet dhe rekomandimet e tyre.

- **Monitorimi dhe raportimi:**

Do të zhvillohen aktivitetet e monitorimit të vazhdueshëm të ndikimeve mjedisore sipas kërkesave ligjore, dhe do të përgatiten raporte periodike për institucionet përkatëse.

- **Trajnimi i personelit për zbatimin e legjislacionit:**

Stafi do të trajnohet mbi kërkesat ligjore dhe procedurat që duhen ndjekur për të siguruar respektimin e normave mjedisore gjatë gjithë ciklit të punës..

2. Menaxhimi i Dokumentacionit dhe Raportimit

- Dokumentimi i të gjitha proceseve mjedisore dhe mbajtja e evidencave të detajuara të aktivitetit të fabrikës në përputhje me kërkesat ligjore.

- Përgatitja dhe dorëzimi i raporteve periodike të monitorimit të ndotjes së ajrit, ujit dhe tokës, si dhe të konsumit të burimeve (energji, ujë) pranë autoriteteve përkatëse

3. Zhvillimi i një Plani Emergjence

- Hartimi dhe zbatimi i një plani të detajuar për menaxhimin e situatave emergjente, duke përfshirë rrjedhjet e papritura të substancave, zjarret dhe ndotjet aksidentale, për të minimizuar ndikimet në mjedis dhe shëndetin e njerëzve.

- Organizimi i trajnimeve periodike për stafin, me qëllim përgatitjen e tyre për reagimin e shpejtë dhe efektiv në situata emergjente

4. Konsultimi dhe Informimi i Komunitetit Lokal

- Informimi i banorëve dhe aktorëve lokalë në mënyrë të rregullt për ndikimet mjedisore të fabrikës dhe masat që po zbatohen për minimizimin e tyre.
- Krijimi i një mekanizmi transparent për marrjen dhe trajtimin e shqetësimeve, anketimeve dhe sugjerimeve nga komuniteti lokal.

5. Përmirësimi i Vazhdushëm Mjedisor

- Vlerësimi i rregullt dhe përmirësimi i vazhdueshëm i masave mjedisore për të reduktuar ndikimet negative të aktivitetit të fabrikës në mjedis.
- Integrimi i teknologjive të reja dhe praktikave më të mira të disponueshme për menaxhimin efektiv dhe të qëndrueshëm të mjedisit.

6. Trajnimi dhe Angazhimi i Punonjësve

- Sigurimi i trajnimeve të vazhdueshme për punonjësit lidhur me përgjegjësitë mjedisore dhe praktikatat e qëndrueshme në operimin e fabrikës.
- Promovimi i një kulture të përgjegjshmërisë mjedisore në të gjithë organizatën, duke inkurajuar angazhimin aktiv të stafit në përmirësimin e performancës mjedisore.

7. Menaxhimi i Zhurmës dhe Ndikimeve të Tjera

Implementimi i masave efektive për reduktimin e zhurmës së prodhimit dhe ndotjes së ajrit është thelbësor për mbrojtjen e shëndetit të punonjësve dhe komunitetit përreth. Këto masa përfshijnë përdorimin e teknologjive të avancuara për izolimin e zhurmës, mirëmbajtjen e rregullt të makinerive për të minimizuar emetimet, si dhe instalimin e sistemeve të filtrimit të ajrit për kontrollin e ndotjes. Për më tepër, monitorimi i vazhdueshëm i niveleve të zhurmës dhe cilësisë së ajrit do të sigurojë që të respektohen standardet mjedisore dhe shëndetësore, duke garantuar një ambient pune dhe jetese të sigurt dhe të shëndetshëm.

8. Zbatimi i Politikave të Qëndrueshmër

Në kuadër të menaxhimit të fabrikës, do të integrohen politika të qëndrueshmërisë që synojnë minimizimin e ndikimeve mjedisore dhe promovimin e praktikave miqësore me ambientin. Këto politika përfshijnë reduktimin e konsumit të ujit përmes përdorimit të teknologjive me efikasitet të lartë, implementimin e sistemeve të riciklimit për materialet e përdorura gjatë procesit prodhues, si dhe promovimin e përdorimit të burimeve të rinovueshme të energjisë për operacionet e fabrikës. Ky qasje do të kontribuojë në uljen e gjurmës ekologjike të fabrikës dhe në krijimin e një modeli qëndrues për zhvillimin e mëtejshëm.

Plan i Detajuar i Masave për Përgjegjësitë e Operatorit Mjedisor

Masa	Veprimet Konkretë	Përgjegjësi	Afati	Burimet/Ndryshimet e Nevojshme	Indikatorët e Performancës
1. Zbatimi i legjislacionit mjedisor	- Sigurimi i të gjitha lejeve dhe autorizimeve mjedisore - Rishikimi periodik i ligjeve dhe përputhshmëria	Menaxheri i fabrikës	Kontinuo	Burime ligjore, bashkëpunim me konsulentë mjedisorë	Raportet vjetore të përputhshmërisë
2. Menaxhimi i dokumentacionit dhe raportimit	- Mbajtja e dosjeve të monitorimit të mjedisit - Përgatitja e raporteve periodike për autoritetet	Specialist mjedisor	Periodik (muajor/vjetor)	Sisteme arkivimi, softuer për menaxhimin e të dhënave	Dorëzimi në kohë i raporteve
3. Hartimi i planit të emergjencës	- Përgatitja e procedurave për situata emergjente (rtjedhje, zjarr) - Trajnimi i stafit për reagim	Menaxheri i sigurisë	3 muaj	Manuale emergjencash, pajisje sigurie	Numri i trajnimeve të mbajtura dhe testeve
4. Konsultimi dhe informimi i komunitetit	- Organizimi i takimeve me komunitetin lokal - Publikimi i raporteve dhe informacionit mbi ndikimin	Menaxheri i marrëdhënieve publike	Çdo 6 muaj	Buletine informuese, platforma komunikimi	Numri i takimeve dhe reagimeve të komunitetit
5. Përmirësimi i	- Identifikimi	Menaxheri teknik	Vjetor	Investime në teknologji të reja	Reduktimi i ndotjes dhe

vazhdueshëm mjedisor	i zonave për përmirësim - Testimi dhe aplikimi i teknologjive të reja				konsumi i burimeve
6. Trajnimi dhe angazhimi i punonjësve	- Organizimi i trajnimeve periodike - Promovimi i praktikave të mira mjedisore	Menaxheri i burimeve njerëzore	Çdo 6 muaj	Materiale trajnimi, buxhet për trajnime	Numri i punonjësve të trajnuar
7. Menaxhimi i zhurmës dhe ndikimeve të tjera	- Matja dhe monitorimi i zhurmës - Vendosija e masave për reduktimin e zhurmës	Specialist mjedisor	Periodik	Pajisje matëse zhurme, barriera zhurme	Niveli i zhurmës në përputhje me standardet
8. Zbatimi i politikave të qëndrueshmërisë	- Përdorimi i burimeve të rinovueshme - Riciklimi dhe reduktimi i konsumit të ujit dhe energjisë	Menaxheri i fabrikës	Vazhdimisht	Sisteme riciklimi, panele diellore, trajnime	Proporcioni i riciklimit dhe ulja e konsumit

Shpjegim dhe Hapat Për Zbatim

- **Zbatimi i legjislacionit** përfshin kontraktimin e konsulentëve të jashtëm për auditime mjedisore dhe përditësime ligjore.
- **Dokumentacioni** do të mbahet në formë digjitale për lehtësi aksesimi dhe raportimi.
- **Plani i emergjencës** do të përfshijë edhe stërvitje praktike (ushtrime emergjence).
- **Konsultimi me komunitetin** do të përfshijë kanale komunikimi dixhitale dhe takime të hapura.
- **Përmirësimi i vazhdueshëm** kërkon ndjekjen e teknologjive të fundit dhe bashkëpunim me institutet kërkimore.
- **Trajnimi i punonjësve** përfshin edhe sensibilizim për praktikatat e kursimit të energjisë dhe menaxhimit të mbetjeve.
- **Menaxhimi i zhurmës** do të realizohet me monitorime periodike dhe ndërhyrje me masat e duhura teknike.

- **Politikat e qëndrueshmërisë** përfshijnë edhe certifikime mjedisore (p.sh. ISO 14001) për të siguruar standarde të larta, të pastër dhe të qëndrueshëm mjedisor të fabrikës.

- **janë marrë masat e nevojshme për të parandaluar aksidentet dhe për të kufizuar pasojat e tyre;**

1. Vlerësimi i Rreziqeve dhe Planifikimi

- **Identifikimi i rreziqeve kryesore** në procesin e prodhimit (p.sh. rrjedhje vajrash, zjarre, përdorimi i pajisjeve elektrike).
- Hartimi i një **plani të menaxhimit të rreziqeve**, duke përcaktuar masat parandaluese dhe veprimet në rast aksidenti.

2. Infrastrukturë dhe Pajisje Sigurie

- Instalimi i **sistemeve kundër zjarrit**: aparate fikëse, hidrante, sinjalizim zjarri.
- Sigurimi i **rrugëve të evakuimit** të qarta dhe të shënuara.
- Përdorimi i **pajisjeve personale të mbrojtjes** për punonjësit (doreza, veshje rezistente ndaj vajit, syze mbrojtëse).
- Monitorimi i **sistemeve elektrike** për parandalimin e shkëndijave dhe mbingarkesave.

3. Trajnimi i Punonjësve

- Organizimi i **trajnimeve të rregullta** mbi parandalimin e aksidenteve, përdorimin e pajisjeve të sigurisë dhe reagimin në rast emergjence.
- Ushtrime periodike të **evakuimit dhe emergjencës**.

4. Sistemi i Monitorimit dhe Mirëmbajtjes

- Kontroll i rregullt teknik i **makinerive dhe pajisjeve** për të parandaluar defekte që mund të shkaktojnë aksidente.
- Vendosja e **monitorimit me kamera dhe alarm** në pikat kyçe të procesit.

5. Plani i Emergjencës dhe Reagimi

- Hartimi i një **plani emergjence** të detajuar me protokolle për evakuimin, ndërprerjen e procesit dhe komunikimin me shërbimet e emergjencës.
- Sigurimi i një **ekipi emergjence brenda fabrikës**, të trajnuar dhe të pajisur për ndërhyrje të shpejtë.

6. Dokumentacioni dhe Raportimi

- Mbajtja e regjistrave të **incidentëve dhe aksidenteve**, me analizë të shkaktareve dhe masat për parandalim.
- Raportimi i menjëhershëm të çdo incidenti tek autoritetet përkatëse.

Në praktikë, këto masa përkthehen në procedura, protokolle dhe rregulla strikte që duhet të zbatohen nga të gjithë punonjësit dhe menaxhmenti i fabrikës.

PLANI I EMERGJENCËS DHE PROTOKOLLET E SIGURISË

Fabrika e Prodhimit të Vajit të Ullirit – Kyçyk, Tregan, Elbasan

Sigurimi i një sistemi efektiv për parandalimin, menaxhimin dhe reagimin ndaj emergjencave dhe aksidenteve në fabrikë, me synim mbrojtjen e jetës së punonjësve, ambientit dhe infrastrukturës.

Identifikimi i Rreziqeve Kryesore

- Rrjedhje dhe përhapje e vajit në hapësira të ndryshme që mund të shkaktojë zjarre.
- Përdorimi i pajisjeve elektrike dhe rreziku nga shkëndijat.
- Përdorimi i makinerive që mund të shkaktojnë dëmtime trupore.
- Rreziku nga depozitimi dhe trajtimi i mbetjeve dhe kimikateve.

Organizimi i Menaxhimit të Emergjencës

- Formimi i një **Ekipi Emergjence** me përgjegjësitë e përcaktuara qartë.
- Emrat e anëtarëve dhe numrat e kontaktit janë të shpërndarë në gjithë ambientet e fabrikës.

Masat Parandaluese

- Kontroll i përditshëm i makinave dhe pajisjeve për defekte.
- Trajnime mujore për punonjësit mbi përdorimin e pajisjeve të sigurisë dhe masat e emergjencës.
- Sigurimi i pajisjeve kundër zjarrit në çdo zonë (aparate fikëse, hidrante).
- Mbajtja e rrugëve të evakuimit të pastra dhe të shënuara qartë.

Procedurat e Reagimit në Rast Emergjeje

5.1. Në rast zjarri

- Aktivizohet alarmi i zjarrit.
- Njoftohet menjëherë Ekipi i Emergjencës.
- Punonjësit evakuohen sipas itinerarit të përcaktuar.
- Ndalohen të gjitha operacionet në zonën e rrezikuar.
- Ekipi i Emergjencës përdor pajisjet e fikjes së zjarrit për të kontrolluar zjarrin.
- Në rast zjarri të madh, telefonohen shërbimet e emergjencës (Zjarrfikësit).

5.2. Në rast rrjedhjeje ose ndotjeje

- Ndalohet menjëherë burimi i rrjedhjes (p.sh. mbyllja e valvulave).

- Kufizohet zona e ndotur për të parandaluar përhapjen.
- Njoftohet menaxhmenti dhe Ekipi i Emergjencës.
- Fillon pastrimi me mjetet e përshtatshme dhe përdorimi i absorbentëve.

5.3. Në rast aksidenti të punonjësve

- Ofrimi i ndihmës së parë nga personeli i trajnuar.
- Njoftimi i shërbimeve mjekësore nëse është e nevojshme.
- Raportimi i incidentit dhe dokumentimi i tij.

Trajnimi i Punonjësve

- Trajnime periodike (minimumi 1 herë në 3 muaj) mbi masat e sigurisë, përdorimin e pajisjeve mbrojtëse dhe procedurat e emergjencës.
- Ushtrime të praktikës së evakuimit të fabrikës të paktën 1 herë në vit.

. Dokumentacioni dhe Raportimi

- Mbajtja e një regjistri të të gjitha incidenteve, emergjencave dhe masave të ndërmarra.
- Përgatitja e raporteve periodike për autoritetet përgjegjëse.

Përgjegjësitë

Detyrat	Përgjegjësi
Menaxhimi i planit të emergjencës	Menaxheri i fabrikës
Organizimi i trajnimeve	Menaxheri i Burimeve Njerëzore
Operimi i pajisjeve të sigurisë	Ekipi i Emergjencës
Monitorimi dhe mirëmbajtja	Specialisti Teknik
Raportimi	Specialisti Mjedisor

- janë ndërmarrë masat e nevojshme, me ndërprerjet definitive të aktiviteteve, për të shmangur ndonjë rrezik të ndotjes dhe kthimin e vendit të operimit në gjendje të kënaqshme

Plani për Parandalimin e Ndotjes dhe Kthimin e Vendit në Gjendje të Kënaqshme

1. Monitorimi i Vazhdueshëm të Mjedisit

- Kryerja e monitorimeve periodike të cilësisë së ujit, ajrit dhe tokës pranë fabrikës për të identifikuar menjëherë ndotjet potenciale.
- Përdorimi i instrumenteve të matjes dhe regjistrimi i rezultateve në baza të rregullta.

2. Sistemi i Alarmit dhe Ndërprerja e Aktivitetit

- Vendosja e një sistemi alarmi për ndotje (p.sh. matës të ndotjes së ujit/ajrit).
- Procedura e ndërprerjes së menjëhershme të aktivitetit në rast të kapjes së nivelit të ndotjes mbi kufijtë e lejuar.
- Komunikimi i menjëhershëm me autoritetet mjedisore dhe fillimi i masave të emergjencës.

3. Ndërprerja Definitive e Aktivitetit në Rast Rreziku

- Hartimi i një protokollit që përcakton kriteret për ndërprerjen e aktivitetit (p.sh. rrjedhje e papritur e lëndëve të dëmshme, ndotje e rëndë e ujërave, zjarre të mëdha).
- Ndalimi i plotë i punës në zonën e ndotur ose në të gjithë fabrikën, sipas rastit.
- Sigurimi i evakuimit të sigurt të personelit.

4. Masat për Kthimin e Vendit në Gjendje të Kënaqshme

- Pastrimi i menjëhershëm dhe i plotë i zonave të ndotura duke përdorur metoda dhe teknika të përshtatshme (absorbuese, pastrues industrialë, dekontaminim).
- Rivendosja e kushteve natyrore dhe mjedisore të zonës (rikultivimi i tokës, trajtimi i ujërave).
- Monitorimi pas pastrimit për të verifikuar se mjedisi është kthyer në gjendje të pranueshme sipas standardeve.

5. Dokumentimi dhe Raportimi

- Mbajtja e regjistrave të detajuar për incidentin, ndërprerjen, masat e ndërmarra dhe rezultatet e pastrimit.
- Raportimi i plotë tek autoritetet mjedisore brenda afateve të përcaktuara.

6. Trajnimi dhe Përgatitja e Personelit

- Trajnime periodike për reagimin ndaj emergjencave dhe ndërprerjen e aktivitetit.
- Simulime të situatave të ndotjes dhe praktikë për ndërprerjen e shpejtë të punës.

PROTOKOLLI PËR NDËRPRERJEN E AKTIVITETIT DHE KTHIMIN E MJEDISIT

1. Identifikimi i Rrezikut

- Monitorimi i vazhdueshëm dhe alarmet automatikë për ndotje.
- Çdo shenjë e ndotjes jashtë parametrave të lejuar aktivizon protokollin.

2. Njoftimi dhe Vendimi për Ndërprerje

- Menaxheri i fabrikës njoftohet menjëherë.
- Bashkë me specialistin mjedisor dhe ekipin emergjent, merret vendimi për ndërprerjen e pjesshme ose totale të aktivitetit.

3. Ndërprerja e Aktivitetit

- Ndalohet menjëherë furnizimi me lëndë të para dhe nisja e proceseve.
- Evakuohet zona e rrezikut në mënyrë të organizuar dhe të sigurt.
- Ndalohet hyrja e personelit pa autorizim.

4. Masat e Parandalimit dhe Kontrollit

- Mbyllet valvulat dhe burimet e rrjedhjes së mundshme.
- Aktivizohen mjetet për përmbajtjen dhe absorbimin e ndotjes (p.sh. absorbentë, bariere fizike).
- Fillon vlerësimi teknik i dëmeve dhe shkallës së ndotjes.

5. Pastrimi dhe Rikuperimi i Mjedisit

- Pastrimi i zonës me metoda të përshtatshme: dekontaminim kimik ose mekanik sipas natyrës së ndotjes.
- Trajtimi i ujërave të ndotur në impiante të specializuara.
- Rikultivimi dhe rehabilitimi i tokës në rast nevojë.

6. Monitorimi Pas Pastrimit

- Kontroll periodik i cilësisë së ujit, tokës dhe ajrit për të siguruar rikthimin në nivelet e pranueshme.
- Raportimi i rezultateve tek autoritetet mjedisore dhe përpunimi i planit për masat e përmirësimit.

7. Dokumentimi dhe Raportimi Final

- Dokumentimi i gjithë procesit nga njoftimi deri te rikuperimi.
- Raporti final dërgohet në autoritetet përgjegjëse për miratim dhe regjistrim.

k) Monitorimi i planifikuar i shkarkimeve nga instalimi

1. Lëndët e para kryesore

Emërtimi	Origjina	Sasia (vjetore)	Përdorimi
Ullinj të freskët	Prodhuar lokalë (zonë Tregan--Elbasan)	~270 ton	Lëndë e parë për përpunim

2. Lëndët ndihmëse (nëse përdoren)

Emërtimi	Qëllimi	Sasia (orientuese)	Koment
Ujë (teknologjik dhe sanitar)	Për larje ullinjsh, pastrim ambientesh dhe makinerish	~800–1200 m ³ /vit	Nga rrjeti i ujësjellësit
Vaj lubrifikues për pajisje	Lubrifikim i pajisjeve	< 50 litra/vit	Përdoret në mirëmbajtje

Në teknologjinë tradicionale të prodhimit të vajit të ullirit nuk përdoren substanca kimike për përpunim.

3. Substanca të tjera të mundshme

Emërtimi	Qëllimi	Rrezikshmëri	Koment
Detergjentë të biodegradueshëm	Larje periodike e makinerive	E ulët (në përqendrim të holluar)	Përdoren sipas protokolleve të higjienës
Vaj motori / naftë (nëse ka gjenerator)	Furnizim emergjent me energji	E mesme	Përdoret vetëm në mungesë të energjisë elektrike

4. Energji e përdorur

Lloji	Burimi	Sasia orientuese (vjetore)	Qëllimi
Energji elektrike	Rrjeti elektrik publik	~15,000 – 25,000 kWh/vit	Përdorim për pajisjet e përpunimit, ndriçim, pompim uji
Energji termike (nëse ka)	Sobë druri / elektrike	e vogël	Mund të përdoret për tharje ambientesh ose pastrim

5. Energji e gjeneruar

- Nuk ka gjenerim energjie në këtë proces.
- Nëse instalohet panel fotovoltaik në të ardhmen, energjia gjeneruese do të përshkruhet veçmas.
- **FORMULAR KONTROLLI PËR NDËRPRERJEN E AKTIVITETIT DHE RIKUPERIMIN E MJEDISIT**

#	Veprimi	Po	Jo	Vërejtje / Komente
1	Është identifikuar menjëherë shkalla e ndotjes			
2	Është njoftuar menaxheri dhe personeli përgjegjës			
3	Është marrë vendimi për ndërprerjen e aktivitetit			Pjesëmarrës në vendim:

4	Është ndërprerë furnizimi me lëndë të para dhe proceseve		
5	Është evakuuar zona e rrezikut		Lista e punonjësve të evakuuar:
6	Janë mbyllur valvulat dhe burimet e rrjedhjes		
7	Janë aktivizuar mjetet për përmbajtjen e ndotjes		Lloji i mjetit:
8	Është vlerësuar shkalla e ndotjes dhe dëmtimi		Raporti teknik i bashkangjitur:
9	Është kryer pastrimi dhe dekontaminimi i zonës së ndotur		Metoda e përdorur:
10	Është trajtuar uji i ndotur në impiante të specializuara		
11	Është kryer rikultivimi ose rehabilitimi i tokës (nëse nevojitet)		
12	Është kryer monitorimi pas pastrimit		Rezultatet e monitorimit:
13	Është përgatitur dhe dorëzuar raporti final tek autoritetet		Data e dorëzimit:
14	Janë bërë trajnimet për personelin për parandalimin e incidenteve		Data e trajnimit:

Ky formular mund të shtohet apo përshtatet sipas nevojave të veçanta të fabrikës ose kërkesave ligjore.

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E MJEDISIT, PYJEVE DHE ADMINISTRIMIT TË UJËRAVE

Rruga "Durrësit" Nr. 27 Tiranë, Tel. 04 224 572 Fax. 0 4 270 627 www.moc.gov.al

Nr. 224 Prot.

Tiranë, më 20.04.2006

Vendimi nr. 3, Nr. 176 Regj.

ÇERTIFIKATË

Në mbështetje të vendimit të Këshillit të Ministrave Nr. 268, datë 24.04.2003 "Për certifikimin e specialistëve, për vlerësimin e ndikimit në mjedis dhe auditimin mjedisor":

Yzeir MIRAKA

Çertifikohet për hartimin e raporteve të vlerësimit të ndikimit në mjedis, për të kryer auditimin mjedisor, për hartimin e ekspertizave për probleme mjedisore dhe thirrjen si ekspert për të vlerësuar një raport të vlerësimit të ndikimit në mjedis ose rezultatet e një auditimi.

MINISTRI

L. Xhuvelli
Lufter XHUVELI

